

Sveučilište **JURJA DOBRILE** u Puli

Primljeno: 20. 12. 2019.

Klasifikacijska oznaka

org. jed.

602-04/19-03/01

01

Uredžbeni broj 533-19-32

Pril.

Vrij.

REPUBLIKA HRVATSKA
NACIONALNO VIJEĆE ZA ZNANOST,
VISOKO OBRAZOVANJE I TEHNOLOŠKI RAZVOJ

KLASA: 602-04/19-04/0088

URBROJ: 355-08-18-0009

Zagreb, 10. prosinca 2019.

Na temelju članka 70. stavka 5. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (N.N. br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14 i 60/15), a povodom dopisa koje je Ministarstvo znanosti i obrazovanja uputilo Nacionalnom vijeću za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj (Klasa: UP/I-602-04/19-13/00113, Ubroj: 533-04-19-0003, dopis od 16. srpnja 2019. godine) u kojem se traži prethodno odobrenje za izvođenje integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija *Medicina* na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj na svojoj 35. sjednici, održanoj 16. listopada 2019. godine donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Uskraćuje se prethodno odobrenje za izvođenje integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija *Medicina* na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, koje je predložio Senat Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli.

OBRAZLOŽENJE

Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj (NVZVOTR) zaprimilo je od Ministarstva znanosti i obrazovanja zamolbu za izdavanje prethodnog odobrenja za izvođenje integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija "Medicina" na Medicinskom fakultetu Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli. Članak 70. st. 5. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (ZZDVO) propisuje da se integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij može akreditirati uz prethodno odobrenje Nacionalnog vijeća. Nadalje, temeljem čl. 18. Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (ZOK), Hrvatski sabor donio je Mrežu visokih učilišta i studijskih programa u Republici Hrvatskoj. Navedenim dokumentom se utvrđuju smjernice i kriteriji za osnivanje javnih visokih učilišta i studijskih programa, a predlažatelj dokumenta je Nacionalno vijeće. U skladu s čl. 20. st. 2. t. 1. ZOK-a, elaborat mora zadovoljavati smjernice i kriterije navedene u Mreži visokih učilišta i studijskih programa u Republici Hrvatskoj. Jasno je da iz sinergije navedenih pravnih normi proizlazi i ovlast Nacionalnog vijeća da ocijeni svrhovitost akreditiranja integriranog studija iz čl. 70. st. 4. ZZDVO-a ili ne bi bilo propisano da ono daje to prethodno odobrenje.

NVZVOTR je najviše stručno tijelo koje se brine za razvitak i kvalitetu cjelokupne znanstvene djelatnosti i sustava znanosti, visokog obrazovanja i tehnološkog razvoja u Republici Hrvatskoj te daje prethodno odobrenje studijskih programa. Slijedom zadaća koje mu nalaže Zakon, na redovitoj je sjednici, održanoj 16. listopada o.g. raspravljalo je o izvješću svoga člana, koji je istodobno i stručnjak za to pitanje, koji je na redovitoj sjednici održanoj 14. rujna o.g. dobio zadatak proučiti dokumentaciju koju je Sveučilište Jurja Dobrile u Puli priložilo Zahtjevu za

izdavanje dopusnice za gore navedeni studij. Zahtjev je datiran 13. lipnja 2019. Temeljem prezentacije izvjestitelja i vlastitog uvida u elaborat sviju članova NVZVOTR te rasprave koja je provedena NVZVOTR je glasovalo o predloženom elaboratu. NVZVOTR je većinom glasova donijelo odluku da ne izda prethodno odobrenje za izvođenje integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija "Medicina" na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli.

Razlozi za takvo glasovanje, odnosno uskraćenje prethodnog odobrenja temelje se na gore spomenutim ovlastima i zadacima NVZVOTR-a koje se vodilo onim kriterijima koje za uspostavljanje visokoškolskih studija predviđa već spomenuta Mreža visokih učilišta i studijskih programa u Republici Hrvatskoj. Navodimo one najvažnije:

1. Potreba za stručnjacima koje se na studiju obrazuje:

Jedan od odlučujućih elemenata za davanje prethodnog odobrenja za neki studij je potreba za kadrom koji će se na nekom studiju obrazovati, uvažavajući Mrežu visokih učilišta, ali i potrebu policentričnosti.

U Elaboratu i Studiji o opravdanosti izvođenja predloženog studijskog programa, kao glavni razlog za pokretanje studija medicine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, navodi se deficitarnost doktora na tržištu rada Istarske županije, poglavito na području Grada Pule i okolice. Posebno se ističe da "sama Opća bolnica Pula kao najveći pojedinačni poslodavac u regiji zapošljava oko 243 doktora te, njih 170 su specijalisti, a specijalizanata je čak 70, no više od polovice specijalizacije odrađuju izvan matične ustanove. Nedostaju specijalisti medicine rada i pedijatri, ginekolozi, magistri medicinske biokemije, a povrh svega tek je jedna dermatovenerologinja za cijelo istarsko područje. Većina liječnika i sestara prelaze privatnicima, otvaraju svoje ambulante, odustaju od specijalizacije ili odlaze u inozemstvo."

Kao cilj predloženog studijskog programa navodi se "razvoj visokoobrazovanih kadrova koji će svoja znanja i vještine primjenjivati na području Istarske županije te koji će, pored kvalitetnog studijskog programa medicine, biti motivirani mjerama za poboljšanje njihova svakodnevnog života."

Nažalost, vrlo slične probleme mogu navesti i neke druge županije i regije u Hrvatskoj. Navedeni razlozi, međutim, ne predstavljaju valjane argumente za osnivanje novih studija medicine i povećanje broja studenata medicine u Hrvatskoj. Neravnomjerna raspodjela, manjak pojedinih specijalista i liječnika u pojedinim dijelovima Hrvatske, prelazak u privatnike, odlazak u inozemstvo formiranih liječnika s iskustvom, gubitak generacijskog kontinuiteta između starijih i mlađih kolega u nekim specijalizacijama, objektivni su problemi koji su posljedica dugogodišnjih anomalija u zdravstvenom sustavu i koji se najmanje rješavaju otvaranjem novih studija medicine. Štoviše, bez postojanja jasnog strateškog plana o kadrovskim potrebama u sustavu zdravstva, nedovoljno promišljeno povećanje broja studenta medicine može rezultirati novim problemima.

Činjenica je da s približno 15.000 liječnika Hrvatska na 1.000 stanovnika ima više od 3,6 liječnika, što je na razini OECD i EU prosjeka. S 15 diplomiranih studenata medicine na 100.000 stanovnika Hrvatska je iznad europskog prosjeka. Prema podacima Hrvatske liječničke komore 4.000 doktora medicine steći će uvjete za odlazak u mirovinu u idućih deset godina, dok će u istom razdoblju na postojećim studijima medicine u Republici Hrvatskoj diplomirati oko 6.000 studenata, pa se otvara pitanje sposobnosti zdravstvenog sustava da ubuduće apsorbira sve nove kadrove. Konačno, Hrvatska je s 4 medicinska fakulteta na približno 4 milijuna stanovnika značajno iznad europskog i svjetskog prosjeka. Temeljem navedenog, mišljenje je NVZVOTR kao najvišeg stručnog tijela koje se brine za razvitak i kvalitetu cjelokupne znanstvene djelatnosti i sustava znanosti, visokog obrazovanja i tehnološkog razvoja u Republici Hrvatskoj da u Hrvatskoj postoji dostatan broj medicinskih fakulteta koji su geografski dobro razmješteni i koji

mogu producirati dostatan broj liječnika za potrebe zdravstvenog sustava. S obzirom na mjesto izvođenja, predloženi studijski program zavrjeđuje minimalnu ocjenu i prema kriterijima Mreže visokih učilišta i studijskih programa u Republici Hrvatskoj, budući da se u susjednoj županiji na Medicinskom fakultetu u Rijeci izvodi isti studij koji svojim kapacitetima u potpunosti pokriva potrebe cijele regije.

Za zadržavanje i privlačenje zdravstvenih kadrova u pojedina područja Hrvatske mnogo su važnije mjere koje lokalne i regionalne zajednice u suradnji s odgovarajućim ministarstvima mogu poduzeti u cilju podizanja životnog standarda liječničkog kadra u takvim sredinama, uključujući kvalitetno rješavanje stambenog pitanja, plaća i uvjeta rada.

2. Kadrovi

Prema navodu predlagatelja studija pokrivenost nastave vlastitim kadrom je 24%, što je nedostavno prema Smjernicama i kriterijima za osnivanje novih studijskih programa iz dokumenta "Mreža visokih učilišta i studijskih programa u Republici Hrvatskoj".

Među glavnim nastavnicima, nositeljima medicinskih predmeta značajan udio tvore umirovljenici koji su mirovinu ostvarili u različitim ustanovama u Hrvatskoj, stariji su od 65 godina i nemaju mjesto stalnog boravka u Puli ili Istri. Zbog dobi ne mogu zasnovati radni odnos s bolnicom u Puli koja je predložena kao ključna nastavna baza, pa je upitno kako mogu biti nositelji kliničke nastave te pokrenuti i nadzirati akademske standarde u stručnom, nastavnom i znanstvenom radu. Nadalje, ni za jednog od takvih nastavnika s kojima je sklopljen ugovor o radu nije dostavljeno mišljenje Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj o udovoljavanju kriterija izvrsnosti sukladno čl. 102. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

Također nisu priloženi ugovori o radu za stalno zaposlene nastavnike koji bi sudjelovali u provedbi studijskog programa Medicina, što je suprotno odredbama Zakona o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju, čl. 20, st. 2., t.3. Nisu priložene ni MOZVAG tablice studijskog programa temeljem kojih bi se lakše vrednovao predloženi studij i procijenilo opterećenje stalno zaposlenih nastavnika Sveučilišta koji bi trebali sudjelovati i u nastavi predloženog studija.

Na popisu kolegija i nastavnika (Tablica 3.3. Elaborata) navedena su imena 66 nastavnika, od kojih su polovina vanjski suradnici iz različitih institucija diljem Hrvatske, a često su i nositelji kolegija. Izvođenje nastave izvan vlastitoga visokog učilišta nije dobro rješenje ni za matičnu ustanovu ni za ustanovu u kojoj nastavnik gostuje, jer je manje raspoloživ i za jedne i za druge studente, a ponekad je i motivacija manja.

Ostali nastavnici su u radnom odnosu u rasponu od 4 do 100% radnog vremena. Zbrojeno i pretvoreno u nastavnike u radnom odnosu s punim radnim vremenom, to iznosi manje od 16, od čega 6 ekvivalenata punog radnog vremena otpada na ranije spomenute nastavnike starije od 65 godina. Ostalo su uglavnom nastavnici Sveučilišta Jurja Dobrile iz Pule iz različitih područja znanosti, mahom bez iskustva s nastavom na studiju medicine. Sve navedeno potvrđuje nedostatnu pokrivenost nastave vlastitim kadrom.

Samo jedna vanjska suradnica priložila je suglasnost čelnika matičnog sveučilišta da može sudjelovati u izvođenju nastave na predloženom studiju Medicina Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, dok drugi to nisu učinili iako ih pravilnici matičnih fakulteta i sveučilišta na to obvezuju.

Analizom životopisa nastavnika iz Elaborata predloženog studijskog programa, značajan broj nastavnika u posljednjih 5 godina ima minimalnu ili nikakvu znanstvenu produkciju. Za značajan dio nastavnika nije priložen životopis.

3. Uvjeti za izvođenje nastave

Nisu priložene analize niti dokazi po kojima bi OB Pula kao glavna nastavna baza predloženog studija ispunjavala minimalne kriterije za stjecanje naziva akademske ustanove ili udovoljavala posebnim uvjetima za izvođenje studija sukladno odredbama Pravilnika o uvjetima koje moraju ispunjavati zdravstvene ustanove ili dijelovi zdravstvenih ustanova za dodjelu naziva klinika ili klinička ustanova (NN 119/2003, 11/2004, 150/2008, 100/2018.)

Na popisu nastavnih baza predloženog studija nalaze se Klinički bolnički centar Rijeka i Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci (str. 309. Elaborata). Uvidom u sporazum o stručnoj suradnji s KBC Rijeka razvidno je da se radi o vježbama za nastavu stručnog studija Sestrinstvo, a sporazum s Medicinskim fakultetom u Rijeci iz 2016. godine (mnogo ranije od pokretanja prijedloga za studij medicine u Puli) načelne je prirode temeljem kojeg nije sklopljen posebni ugovor koji bi se odnosio na bilo kakvu konkretnu suradnju po pitanju izvođenja predloženog studija medicine. Tu je i pismo namjere potpisano od strane rektorice Sveučilišta u Rijeci u kojem se iskazuje načelna spremnost da se podrži osnivanje i akreditacija fakulteta/studija medicine na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, bez pojašnjenja što to u stvarnosti znači.

U svakom slučaju, u rubrici "3.10. Laboratoriji/praktikumima koji se koriste u nastavi" (str. 305 Elaborata), ne navodi se niti jedan prostor Medicinskog fakulteta u Rijeci ili KBC Rijeka. S druge strane, analizom popisa opreme u Tablici 3.12. u odnosu na ciljeve i sadržaje pretkliničkih predmeta te planirani broj sati za vježbe, za značajan dio nije jasno s kakvim pomagalicama i opremom za izvođenje vježbi Fakultet raspolaže (npr., čime je opremljena vježbaonica za anatomiju i na čemu će se vršiti vježbe?).

4. Nastava

U Elaboratu predloženog studija ne nalaze se podatci o broju seminarskih i vježbovnih skupina za pojedine predmete ili skupine predmeta, pa nije jasno kako se računalo ukupno nastavno opterećenje studija u norma satima, kao i opterećenje pojedinih nastavnika.

Pravilnik o studiranju predloženog Sveučilišnog integriranog preddiplomskog i diplomskog studija medicine, zapravo je Pravilnik o studiranju Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, kojim se ne uređuju specifičnosti studija medicine (str. 205 Elaborata).

Iz popisa kolegija i nastavnika vidljivo je da određeni broj nastavnika pokriva predmete iz više grana i polja koji ponekad nisu ni srodni. Neki nastavnici izvan područja biomedicine i zdravstva nositelji su medicinskih kolegija za koje je potrebna klinička specijalizacija. Za standarde kvalitetnog medicinskog obrazovanja, to nije prihvatljiva praksa. K tome, određeni broj nastavnika održava nastavu na više visokih učilišta diljem Hrvatske i u susjednoj Bosni i Hercegovini. Sve navedeno, uz ranije spomenuti nedostatak nastavnog iskustva na studiju medicine značajnog broja nastavnika te veliku ovisnost o vanjskim suradnicima, negativno utječe na sposobnost kvalitetne provedbe nastave na studiju.

5. Financije

U studiji o opravdanosti izvođenja predloženog studijskog programa, kao početni trošak iz državnog proračuna navodi se samo subvencija participacije redovitih studenata u troškovima studija u ukupnom iznosu od 554.400,00 kn, odnosno 9.240,00 kn za 60 studenata. S druge strane u Elaboratu se kao upisna kvota navodi 40 studenata!

U troškovima studijskog programa nisu prikazani troškovi plaća na teret državnog proračuna za zaposlenike Sveučilišta koji će izvoditi nastavu na predloženom studiju.

Zaključak

Nisu zadovoljeni kriteriji za potrebu osnivanja niti kvalitetnog izvođenja predloženog studijskog programa sukladno Pravilniku o uvjetima koje moraju ispunjavati zdravstvene ustanove ili dijelovi zdravstvenih ustanova za dodjelu naziva klinika ili klinička ustanova, Mreže visokih učilišta i studijskih programa u Republici Hrvatskoj te kriterijima Svjetske federacije za medicinsku edukaciju (World Federation for Medical Education: Criteria for Establishment of a New Medical School: Guidance for Governments, Regulators and Universities).

NVZVOTR razumije želju Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli za povećanjem broja studija i njihovom diversifikacijom i uvijek će, u skladu sa svojim nadležnostima koja proizlaze iz Zakona, ali i s punom odgovornošću koju mu i Zakon i imenovanje od strane Hrvatskog sabora osobno i profesionalno nalaže, odgovorno procijeniti svaki prijedlog studija iz bilo kojega područja i s bilo koje visokoškolske ustanove po jednakim kriterijima.

U postupku donošenja prethodnog odobrenja za izvođenje predloženog integriranog preddiplomskog i diplomskog studija "Medicina" na Medicinskom fakultetu Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli NVZVOTR je u okviru svojih nadležnosti, a na temelju drugih relevantnih podataka i analiza iznesenih u obrazloženju ove odluke, bilo prisiljeno konstatirati da nisu pruženi jasni argumenti i pokazatelji kojima bi se opravdalo pokretanje tog studija. Štoviše, utvrđeno je više manjkavosti i otvorenih pitanja, koja bi po mišljenju NVZVOTR mogla značajno utjecati na mogućnost kvalitetnog izvođenja studija.

Na temelju svega iznesenog NVZVOTR smatra kako nisu ispunjene pretpostavke za davanje prethodnog odobrenja za izvođenje predloženog integriranog preddiplomskog i diplomskog studija "Medicina" na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, te je stoga riješeno kao u izreci ovog Zaključka.

Predsjednica Nacionalnog vijeća za znanost,
visoko obrazovanje i tehnološki razvoj

Prof. dr. sc. Mirjana Polić-Bobić

Dostaviti:

1. Ministarstvo znanosti i obrazovanja
2. Sveučilište Jurja Dobrile Pula
3. Pismohrana, ovdje

